

Motion till riksdagen 2018/19:2139

av **Carina Ohlsson (S)**

Mammografi utan åldersdiskriminering

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att se över åldersgränserna för avgiftsfri mammografi och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är mycket glädjande att regering och riksdag tagit ett stort steg på väg mot en mer jämlik sjukvård. Beslutet att införa gratis mammografi, screeningprogrammet för kvinnor mellan 40–74 år, är mycket välkommet och kommer att nå fler grupper. Det innebär att bröstcancer kan upptäckas tidigare och därmed kan tidig behandling motverka att sjukdomen breder sig ytterligare.

Bröstcancer är den vanligaste tumörsjukdomen bland kvinnor. Sedan mammografi-screeningen infördes har dödligheten minskat med 25 procent. Bröstverksamheten är delad i två delar; dels kan kvinnor få komma på bröstundersökning efter remiss, dels kallas alla friska kvinnor på mammografiundersökningar. Andelen kvinnor som får bröstcancer har ökat konstant i Sverige.

I takt med att befolkningen blir äldre och äldre, inträffar sjukdomar senare i livet. Antalet nyinsjuknade i bröstcancer ökar med stigande ålder och 25 procent av dessa cancerfall inträffar hos kvinnor som är äldre än 74 år. Med fler friska äldre i befolkningen finns det stora vinster med screening för tidig upptäckt av sjukdomar även i högre ålder. Enbart ålder får inte ensamt vara ett skäl till att en undersökning eller behandling inte genomförs. Det måste vara en helhetsbedömning av individens hälsa som ska ligga till grund för beslut om vårdinsatser.

Screening för bröstcancer minskar risken för sjukdom, lidande och död. I dag uppnår fler kvinnor en hög ålder och är friskare än för bara en generation sedan. En frisk 75-årig kvinna i Sverige kan i dag förvänta sig ytterligare 15 års livstid i snitt. Tidig upptäckt av bröstcancer leder till att färre avlider av sjukdomen oberoende av åldern vid upptäckten.

Det är Socialstyrelsen som rekommenderar vilka kvinnor som ska omfattas av den avgiftsfria screeningen och idag rekommenderas den till kvinnor mellan 40 och 74 år. Socialstyrelsen menar att det inte finns några studier bland kvinnor äldre än 74 år vilket medför att det bland annat saknas en bild av eventuella hälsovinster för gruppen. Vi menar dock att Socialstyrelsen borde höja sitt rekommenderade åldersintervall för att kunna fånga upp de kvinnor som idag hamnar utanför det avgiftsfria screeningprogrammet. Det är också viktigt att se över den nedre åldersgränsen.

Carina Ohlsson (S)